

ಸುಮ್ಮನಿರು ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ ಕಾಡದಿರು ಕೃಷ್ಣ

- 1. Ref.:** Shri Purandara Dasara Sahitya Part – 4, Krishna Leele, edited by Shri Betageri Krishna Sharma and Shri Bengeri Huchhu Rayaru, page No. 42.
- 2. Ref.:** Dasara Padagalu – Purandara Dasara Keerthane, Samyukta Samputa, Edited by Shri Pavanje Gururao, Sriman Madhwa Siddantha Granthalaya, Udupi, page No. 564.
- 3. Ref.:** Purandara Sahitya Darshana, Samputa 2, Adhyatma Darshana edited by Prof. S.K. Ramachandra Rao, page No. 456.
- 4. Note:** Lyrics given without highlights are as per Ref. 1. Lyrics given in **yellow highlights** are as per Ref. 2. The wordings in Ref. 3 are same as in Ref. 2. In Ref. 1 there are 5 stanzas and in Ref. 2 there are only 3 stanzas. Wordings are slightly different in these versions.

ರಾಗ: ಕಾಂಬೋಧಿ

ತಾಳ: ಅಟ

ಸುಮ್ಮನಿರು ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ ಕಾಡದಿರು ಕೃಷ್ಣ
ಉಮಾಪತಿಯೆಂಬ ಗುಮ್ಮ ಬಂದಿದೆಕೊ || ಪ ||

ಐದು ಮುಖ ಐದು ಈರೈದು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ
ಐದು ಪಣೆಯೊಳಗಿ ಕಿಡಿಯುದುರುತ
ಐದರಡು ತೋಳು ಭುಜಗಳ ಒಲಿದಾಡಿಸುತ
ಐದು ಬಾಣಗೆ ಮುನಿದ ಗುಮ್ಮ ಬಂದಿದೆಕೊ || 1 ||

ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಪೊತ್ತುಕೊಂಡು ತ್ರಿಶೂಲದಿ
ಮೇಲೆ ಒರಲುವ ಭೂತಗಣ ಸಹಿತದಿ
ಕಾಲಭೈರವನ ಕಾವಲಿಗಿರಿಸಿ ಮರುಳ್ಳಳ
ಸಾಲು ಸಹಿತನಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಕೊ || 2 ||

ಲಂಡ ದಾನವರ ಶಿರಗಳ ತರೆದು ಬಿರುದಿನ
ರುಂಡ ಮಾಲೆಯ ಧರಿಸಿ ಆರ್ಭಟಿಸುತ
ಅಂಡಲೆದು ಅಷ್ಟ ದಿಕ್ಕುಗಳೆಲ್ಲ ಬೆದರಿಸುತ
ಪುಂಡರೀಕಾಕ್ಷನ ತೋರು ತೋರೆನುತ || 3 ||

ಕರಿ ಚರ್ಮವ ಪೊದ್ದು ಕರದಿ ಓಡನೆ ಪಿಡಿದು
ಕರಿಜಡೆಗಳನೆಲ್ಲ ಕೆದರಿಕೊಳುತ
ಹರಿವ ನೀರನು ನೆತ್ತಿಯೊಳು ಹೊತ್ತು ಹಾವುಗಳಾ-

ರಾಗ: ಕಾಂಭೋಜಿ

ತಾಳ: ಝಂಪೆ

ಸುಮ್ಮನಿರು ಸುಮ್ಮನಿರು ಬೇಡಿಕೊಂಬೆ
ಈ ಮಹಿಯೊಳತಿಶಯದ ಗುಮ್ಮ ಬಂದಿದೆಕೊ

ಐದು ಮುಖ ಮತ್ತೆ ಮೂರೈದು ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ
ಐದು ಮುಖದೊಳಗಿ ಕಿಡಿ ಉದುರಿಸಿ
ಐದರಡು ತೋಳುಗಳ ನೀಡಿ ಒಲಿದಾಡಿಸುತ
ಐದು ಬಾಣನ ಗೆದ್ದು ಗುಮ್ಮ ಬಂದಿದೆಕೊ

ಬಾಲಚಂದ್ರನ ಪೊತ್ತುಕೊಂಡು ತ್ರಿಶೂಲದ
ಮೇಲೆ ಹೆಣಗಳ ಚುಚ್ಚಿ ಒಲಿದಾಡುತ
ಕಾಲಭೈರವನ ಕಾವಲನಿರಿಸಿ ಮರುಳ್ಳುಗಳ
ಓಲಗದಿ ತಲೆಬಾಗಿಲಲಿ ಬಂದನಿದೆಕೊ

ಮುದಿ ಎತ್ತನೇರಿ ಮೈಯೊಳು ಬಾದಿಯನು ಪೂಸಿ
ಮದನಾರಿಯೆಂಬಂಥ ಬಲುಭೂತವು
ಹೃದಯದಲಿ ನಿನ್ನ ನೋಡುವೆನೆಂಬ ಧ್ಯಾನದಲಿ
ಒದಗಿ ಬಂದೈದಾನೆ ಪುರಂದರ ವಿಠಲ

ಭರಣ ಸಹಿತಾಗಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಕೊ || 4 ||

ಮುದಿಯತ್ತನೇರಿ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಬೂದಿಯ ಪೂಸಿ
ಮದನಾರಿಯೆಂಬಂಥ ಬಲುಭೂತವು
ಹೃದಯದಲಿ ನಿನ್ನ ನೋಳೆನೆಂಬ ಧ್ಯಾನದಲಿ
ಒದಗಿ ಬಂದಿಹನಿದೊ ಪುರಂದರ ವಿಠಲ || 5 ||

ಕಠಿಣ ಪದಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿ:

ಪರಮಾತ್ಮನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕೊಡುವವನು ಅಹಂಕಾರತತ್ತ್ವದ ಅಭಿಮಾನಿಯಾದ ರುದ್ರ ದೇವರು.

‘ಮನಸು ಕಾರಣವಲ್ಲ ಪಾಪ ಪುಣ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ, ಅನಲಾಕ್ಷ ನಿನ್ನ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಲ್ಲದೆ’ ಎಂದು ಹರಿದಾಸರ ನಿಲುವು. ಆದ್ದರಿಂದ ರುದ್ರ ದೇವರು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುವ ಭಾವವನ್ನು ಈ ಪದ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ‘ಅತಿಶಯದ ಗುಮ್ಮನೆಂದರೆ ರುದ್ರ, ‘ಮಹರುದ್ರ ದೇವರು’.

ಗುಮ್ಮ - ಗುರ್ವು, ಬಿಗುರ್ವು; ಬೆದರಿಸುವ ದೆವ್ವ.

ಐದು ಮುಖ - ಶಿವನ ಐದು ಮುಖಗಳು; ಅಘೋರ, ತತ್ಪುರುಷ, ವಾಮದೇವ, ಈಶಾನ, ಸದ್ಯೋಜಾತಗಳೆಂಬ ಹೆಸರಿನವು.

ಐದು ಮುಖದೊಳಗ್ಗಿ - ಪಂಚಾಗ್ನಿಗಳು.

ಐದೆರಡು ತೋಳುಗಳು - ಹತ್ತು ಕೈಗಳು.

ಐದು ಬಾಣನ - ಮನ್ಮಥನಿಗೆ ಪಂಚಬಾಣನೆಂದು ಹೆಸರು (ಅರವಿಂದ, ಅಶೋಕ, ಚೂತ, ಮಲ್ಲಿಕಾ, ನೀಲೋತ್ಪಲ ಎಂಬ ಐದು ಹೂಗಳನ್ನೇ ಬಾಣಗಳಾಗಿ ಉಳ್ಳವನು).

ಮರುಳುಗಳ - ಭೂತಗಳ.

ತಲೆಬಾಗಿಲಲಿ - ಬುದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ (ಪ್ರೇರಣೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ)

ಮದನಾರಿ - ಮನ್ಮಥನನ್ನು ಕೊಂದವನು (ಕುಮಾರ ಸಂಭವದ ಸಂದರ್ಭ).

ಓಡು = ತಲೆ ಬುರುಡೆ

Classification: Keerthane

Ankita: purandara vittala

Location: NA

Category: Krishna Leele, Bhakti

Sub-Category: Krishna, shiva, gumma, kannu, agni, Chandra, bagilu, gaja, niru, gange, uraga, govu, hrudaya, Dhyana, manmatha, abharana,

Pravachana: NA

Explanation: NA